

враховуючи ставку ЄСВ 22 % це відповідатиме зарплаті 9090,91 грн. Тобто кожен 100 гривень добровільного пенсійного внеску збільшують розмір місячної зарплати, який використовується при обчисленні пенсії, на 454,55 грн [9].

Висновок. Тарифна політика грає важливу роль у добровільному пенсійному страхуванні, оскільки вона визначає вартість страхового продукту та відповідно впливає на рівень захисту майбутньої пенсії страхувальника. Основна мета тарифів – забезпечити страхову компанію необхідними фінансовими ресурсами для покриття виплат згідно умов договору страхування. Якщо тарифи встановлені надто високими, то багато потенційних клієнтів можуть відмовитися від придбання страхового продукту через недоступність вартості. З іншого боку, якщо тарифи встановлені надто низькими, це може привести до недостатнього накопичення фінансових ресурсів для покриття майбутніх виплат. Тому важливо збалансувати вартість страхового продукту та фінансовий захист майбутньої пенсії.

Список використаних джерел

1. Адамівська В.С. Реформування законодавства в сфері пенсійного забезпечення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 3, лют. С. 66–69.
2. Димніч О.В. Сучасний стан системи пенсійного забезпечення громадян України. *Бізнес Інформ*. 2014. № 11. С. 159–165.
3. Добровільне пенсійне страхування – як усе працює? Системи для бізнесу. *Системи для бізнесу*. URL: <https://sys2biz.com.ua/news/dobrovilne-pensijne-strahuvannya-yak-use-pratsyuye/> (дата звернення: 02.03.2023).
4. Карцева В.В. Реформування системи пенсійного забезпечення: теоретичний та практичний аспекти. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія "Економічні науки"*. 2016. № 5 (77). С. 194–200.
5. Пенсійна реформа в Україні : thesis / В. В. Мартинець та ін. 2004. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/22874> (дата звернення: 02.03.2023).
6. Програма пенсійного страхування «РАНТЬЄ 10» від PZU. *Страхова компанія ПЗУ Україна Купити страховий поліс*. URL: <https://www.pzu.com.ua/individual/life/pension/rantje10.html> (дата звернення: 02.03.2023).
7. Страхування : Підручник. Київ : КНЕУ, 1998. 528 с.
8. Ткаченко Л. Накопичувальна пенсія: не варта справа заходу?. *Дзеркало тижня*. 2015. 28 листоп. – 4 груд. С. 8.
9. Furdak M.M. The pension system in ukraine – some aspects of reforming. *Business inform*. 2021. Vol. 6, no. 521. P. 176–183. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-6-176-183> (date of access: 02.03.2023).

УДК 368

І.Б. Мачуська,

д.ю.н., професор кафедри приватного права,
«Юридичний інститут КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
i.machuska@ukr.net

В.В. Мачуський,

старший викладач кафедри іноземних мов,
«Юридичний інститут КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ У СФЕРІ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Ринок страхових послуг відіграє значну роль в економіці будь-якої держави, забезпечуючи формування фондів грошових коштів.

Розвиток страхових ринків став для багатьох країн Європи фактором соціально-економічного розвитку, підвищення рівня життя населення. Європейський страховий ринок складає 1,47 трлн дол. та залишається найбільшим страховим ринком у світі (32 % загальносвітових страхових премій) [1, с. 78]. Так, на чотири країни (Велику Британію, Францію, Німеччину, Італію) припадає 63 % обсягу європейських страхових премій [2, с. 118].

Державне регулювання страхування на рівні Європейського Союзу – (далі ЄС) ґрунтується на прийнятті та виконанні Директив ЄС, нормативних актів обов'язкового характеру, що встановлюють загальні вимоги, обов'язкові для держав-членів. ЄС прийнято ряд директив, які визначають умови ведення страхового бізнесу. Це дозволило створити спільну пруденційну базу, що базується на трьох поколіннях директив.

Директиви ЄС передбачають єдину методичку розрахунку нормативної платоспроможності та встановлюють вимоги за нормативним значенням гарантійного фонду відповідно до нумерації класів страхування.

Особлива увага в Директивах ЄС приділяється організації страхового нагляду. Кожна країна має свою нормативно-правову основу страхової діяльності, систему страхового нагляду, які, незважаючи на спільні риси, мають національну специфіку [3, с. 109].

В умовах глобалізаційних процесів євроінтеграція для України створює можливість виходу на світові ринки, у тому числі на страховий, який є інфраструктурним елементом ринкової економіки.

На сучасному етапі страховий ринок України знаходиться на шляху поступового розвитку. Європейський напрям державної політики забезпечить сприятливі умови для його ринкової трансформації [4, с. 59].

Необхідно зазначити, що на сьогоднішній день стан страхового ринку України характеризується достатньо низьким рівнем, а саме: незначною часткою страхування в економіці України, на відміну від європейських країн, нерозвиненою інфраструктурою ринку страхування, недостатністю фінансових інструментів для інвестування, слабким рівнем розвитку фінансового посередництва та національного перестрахового ринку.

У цьому контексті, доцільно погодитись із думкою О.М. Пахненко та А.Ю. Семенов, у тому, що причинами низького рівня страхового ринку в Україні є неефективність роботи вітчизняних страхових компаній, низька платоспроможність і не добросовісність у виплаті страхових відшкодувань, наявність непопулярних програм страхування життя серед більшості населення країни, відсутності широкого запровадження програм пенсійного страхування, низьким рівнем довіри до довготривалого накопичення в умовах нестабільності економічної ситуації [5, с. 612].

На нашу думку, одним із суттєвих чинників, що також, впливає на стан розвитку страхового ринку України та його відповідності європейським стандартам є вдосконалення державного нагляду у сфері страхування.

Державний нагляд за страховою діяльністю є одним із важливих інститутів страхового права. Нагляд за діяльністю страхових компаній здійснюється з метою проведення перевірок щодо правильності застосування страховиками (перестраховиками) та страховими посередниками законодавства, достовірності їх звітності та захист інтересів страхувальників. При цьому, державний нагляд страхової діяльності не має на меті позбавлення страхової компанії самостійності та не є ознакою адміністративного впливу з боку держави.

Обов'язковою умовою розвитку ринку страхових послуг в Україні в умовах інтеграції у європейське співтовариство та посилення процесів глобалізації є зміна його діяльності відповідно до європейських стандартів.

Інтеграція України до ЄС неможлива без приведення українського законодавства у сфері страхування у відповідність до законодавства ЄС.

Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [6] вимагає впровадження в Україні ефективних правових інструментів для вдосконалення діяльності вітчизняного страхового ринку відповідно до європейських стандартів та Директив з регулювання Solvency II [7, с. 76].

Інтегрування страхового ринку України у європейський фінансовий простір має бути досягнуто за допомогою запровадження ефективного державного нагляду за діяльністю страхових компаній.

Висновок. Враховуючи вище наведене, доцільно зазначити, що ринок страхових послуг відіграє значну роль в економіці будь-якої держави, у тому числі і в Україні.

На сьогоднішній день стан страхового ринку України характеризується достатньо низьким рівнем. Одним із суттєвих чинників, що буде сприяти поліпшенню страхового ринку України та його відповідності європейським стандартам є вдосконалення державного нагляду у сфері страхування.

Державний нагляд за страховою діяльністю є одним із важливих інститутів страхового права. Державне нагляд за страховою діяльністю здійснюється з метою забезпечення стабільності функціонування ринку страхових послуг з огляду на його значення для економіки держави, захисту прав та майнових інтересів фізичних та юридичних осіб.

З метою вдосконалення інституту державного нагляду за страховою діяльністю, доцільно сформувані в Україні окремий орган державного нагляду за страховою діяльністю.

Список використаних джерел

1. Бунін С.В. Аналіз розвитку європейського ринку страхових послуг. *Ефективна економіка*. 2017. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5559>.
2. Внукова Н.М. Розвиток ринків фінансових послуг в умовах європейської інтеграції: монографія. Харків: ТО Ексклюзив, 2014. 218 с.
3. Школьник І.О. Європейські студії у фінансах: навч. посіб. Суми: Сумський державний університет. 2017. 214 с.
4. Ришард П., Внукова Н.М., Чернобай А.М. Оцінка розвитку страхування європейських країн. С. 59-63. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Pukala_Vnukova_Chernobay.pdf.
5. Пахненко О.М., Семенов А.Ю. Страховий ринок України та країн ЄС: порівняльний аналіз. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск 12. С. 612-616.
6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
7. Внукова Н.М., Ачкасова С.А., Скорик І.В. Адаптація вимог Solvency II до умов функціонування страхового ринку України. *Фінанси України*. 2013. № 9. 2013. С. 76–82.

УДК 368

С.П. Нельга,

аспірант кафедри банківської справи та страхування,
КНЕУ імені Вадима Гетьмана,
stanislavnlh@gmail.com

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ СТРАХОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ: СУТНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ

Система внутрішнього контролю будь-якого підприємства має на меті забезпечення безперебійної, прибуткової його діяльності поряд з досягненням цілей, які організація ставить собі на меті. Діяльність системи внутрішнього контролю у страховій організації не є виключенням, а особливості страхового бізнесу збільшують роль системи внутрішнього контролю та її елементів в діяльності страховика. Система управління ризиками та внутрішнього контролю в цілому повинна забезпечувати виявлення, моніторинг, контроль, звітування та мінімізацію всіх суттєвих ризиків діяльності страхової організації з урахуванням її розміру, складності, виду, характеру здійснюваних нею операцій, організаційної структури та профілю ризику [1].

Новий Закон України «Про Страхування», що буде введений в дію з 2024 року, визначає необхідність створення та функціонування системи внутрішнього контролю у страховій організації, а також встановлює вимоги до системи внутрішнього контролю. Зокрема, згідно положень Закону, система внутрішнього контролю страховика має забезпечуватися на рівні:

- Ради страховика та її комітетів;